

Nejčastější dotazy k postupu při uplatňování snížení a/nebo nevyměření poplatku za zdroj znečišťování ovzduší dle ustanovení § 15 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“)

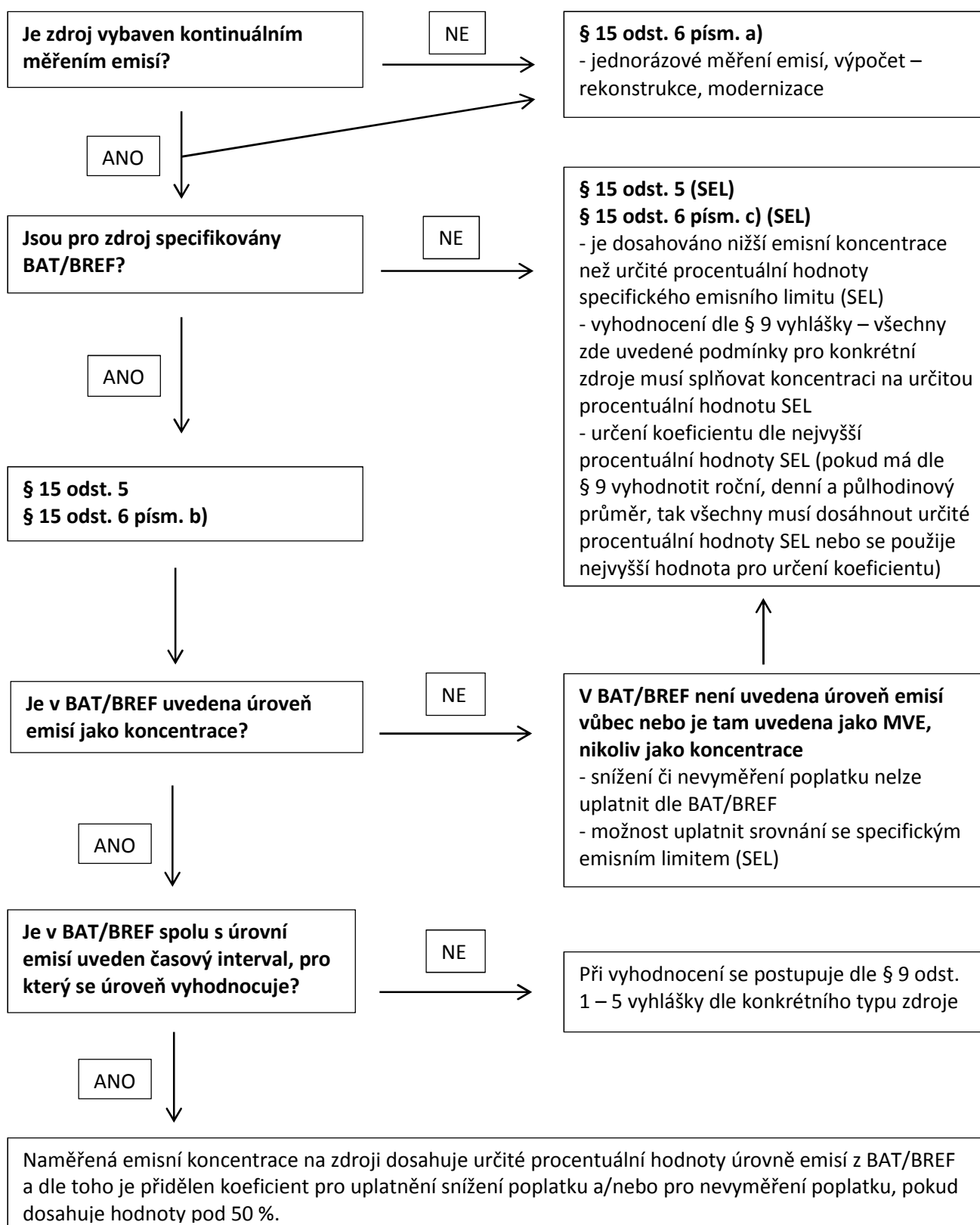
Na základě ustanovení § 15 odst. 5 a 6 zákona o ochraně ovzduší mají provozovatelé stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší, které podléhají poplatkové povinnosti, možnost uplatnit snížení a/nebo nevyměření poplatku za tyto zdroje při současném každoročním navyšování sazeb poplatků.

Předmětem tohoto sdělení je popis postupu vedoucího ke zjištění, zda může provozovatel zdroje uplatnit snížení a/nebo nevyměření poplatku, a dále odpovědi na nejčastější dotazy týkající se této problematiky.

Sdělení je určeno krajským úřadům, které vykonávají správu poplatku za znečišťování ovzduší, a také provozovatelům stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které podléhají poplatkové povinnosti.

Obsah sdělení navazuje na Stanovisko odboru ochrany ovzduší a odboru legislativního k vybraným ustanovením § 15 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 87/2014 Sb., které bylo aktualizováno dne 11. 12. 2017 (https://www.mzp.cz/cz/stanovisko_poplatky), a které i po vydání tohoto sdělení zůstává v platnosti.

Postup při uplatnění snížení či nevyměření poplatku za stacionární zdroj znečišťování ovzduší:

(použité zkratky: SEL – specifický emisní limit, BAT/BREF – Nejlepší dostupné techniky/Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách)

Nejčastější dotazy a vysvětlení pojmů k postupu při uplatňování snížení či nevyměření poplatku za stacionární zdroj znečišťování ovzduší.

- **V jakém případě je nutné prokázat plnění emisní koncentrace kontinuálním měřením emisí a kdy postačí jednorázové měření emisí?**

Kontinuální měření emisí – § 15 odst. 5 a 6 písm. b) a c) se odkazují na emisní koncentraci dosahovanou v celém poplatkovém období. Musí být tedy splněno, že neexistuje během poplatkového období doba, kdy by emisní koncentrace byla vyšší než stanovená úroveň. Zatímco jednorázové měření poskytuje informaci o emisních koncentracích dosahovaných během měření, které trvá dle okolností v jednotkách hodin (ale jedná se o vyhláškou definovaný způsob prokazování plnění emisního limitu), kontinuální měření emisí poskytuje tuto informaci průběžně, a to během celého roku. K prokázání plnění podmínky stanovené emisní koncentrace v písm. b) a c) lze nepochybně využít výsledky kontinuálního měření emisí (platné průměry, které definují splnění emisního limitu), naopak k prokázání plnění podmínky není možné použít jednorázové měření emisí ani výpočet emisí (s použitím emisních faktorů, měrné výrobní emise nebo emisní bilance ve smyslu § 12 vyhlášky č. 415/2012 Sb.).

Jednorázové měření emisí – § 15 odst. 6 písm. a) se odkazuje na množství emisí za rok. Pro uplatnění nevyměření poplatku dle § 15 odst. 6 písm. a) je možné využít i hodnoty celkové roční emise získané na základě výsledků kontinuálního měření nebo jednorázového měření emisí. K prokázání plnění podmínky je přípustný i výpočet emisí s použitím emisních faktorů, měrné výrobní emise nebo emisní bilance, přičemž pro srovnávací rok 2010 jsou rozhodné emise ohlášené v rámci souhrnné provozní evidence prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, za poplatkové období roku 2010. V případě pochybností o výši emisí ze stacionárního zdroje a způsobu jejich výpočtu se vychází z údajů provozní evidence.

- **Co je myšleno rekonstrukcí, modernizací dle § 15 odst. 6 písm. a)?**

Jedná se o jakékoliv technické opatření vedoucí ke stanovenému snížení emisí. I náhrada stávajícího zdroje novým či několika novými zdroji, by měla být považována za modernizaci dle § 15 odst. 6 písm. a) zákona. Pokud tedy bude po takové modernizaci splněna některá z podmínek požadovaného snížení emisí v porovnání s rokem 2010, bude možné uplatnit nevyměření poplatku za emise ze zmodernizovaného zdroje, resp. nového zdroje, který v rámci provozovny nahradil zdroj původní. Úleva od poplatku nemůže být využita u zdrojů, kde bylo požadované úrovně dosaženo jinak než rekonstrukcí nebo modernizací, např. omezením výroby na stávajícím zdroji. Uznatelná je náhrada přípravků s obsahem organických rozpouštědel za přípravky s nižším obsahem organických rozpouštědel.

- **Jak počítat fugitivní emise ze zdrojů používajících organická rozpouštědla?**

Fugitivní emise VOC ze zdrojů používajících organická rozpouštědla jsou zpoplatněny, ovšem tyto emise se neměří. Podmínka pro snížení či nevyměření poplatku dle § 15 odst. 5 a 6 písm. b) a c) je vztahena k emisní koncentraci, tedy k emisím v odpadním plynu, které jsou odváděné výduchem. Jestliže je podmínka pro snížení či nevyměření poplatku dle § 15 odst. 5 či 6 písm. b) a c) na komínu/komínech daného zdroje splněna, pak jsou koeficientem přepočítány pouze tyto emise v odpadním plynu, nikoliv celkové emise, a množství fugitivních emisí je zpoplatněno klasickým mechanismem bez uplatnění koeficientu. V případě nevyměření poplatku dle § 15 odst. 6 písm. a) je podmínka vztahena k množství emisí za rok, jedná se o celkové emise včetně emisí fugitivních.

- **Jaký koeficient úrovně emisí použít pokud neuplatňuji snížení poplatku?**

V případě, kdy není uplatňováno snížení poplatku za emise pomocí koeficientu úrovně emisí, tedy kdy není dosahováno určité procentuální emisní koncentrace dle přílohy č. 9 zákona o ochraně ovzduší, nebo pokud provozovatel snížení poplatku nechce, je nezbytné používat pro výpočet poplatku (základ poplatku x sazba x koeficient) koeficient roven 1.

- **Jak postupovat při prokazování plnění podmínky pro zdroj s více komíny?**

Podmínky (dosahování určité emisní úrovně) musí být plněny na všech definovaných výduších ze zdroje (obdobně jako na všech definovaných výduších musí být plněn emisní limit), tzn., že na všech definovaných výduších daného zdroje musí být kontinuální měření emisí předmětné znečišťující látky. V případě, že na každém výduchu je dosahováno jiné emisní koncentrace a tedy každý výduch odpovídá jinému koeficientu úrovně emisí, jako výsledný koeficient za zdroj se použije nejvyšší z koeficientů (nejhorší).

- **Jak postupovat pokud jsou pro zdroj stanoveny dva koncentrační emisní limity pro stejnou znečišťující látku?**

Jestliže jsou pro jeden zdroj stanoveny dva koncentrační emisní limity (např. nátěry dřevěných povrchů mají stanoven specifický emisní limit pro sušení 50 mg TOC/m³, pro nanášení nátěrových hmot 75 mg TOC/m³), musí být kontinuálně měřeny emise pro obě činnosti. U obou činností musí být dosahováno takové úrovně emisí, které odpovídá stejný koeficient, nebo se použije ten vyšší (horší) z koeficientů.

- **Jak vyhodnotit, zda je splněna podmínka pro snížení či nevyměření poplatku dle § 15 odst. 5 a 6. písm. b) a c)?**

§ 15 odst. 5 a § 15 odst. 6 písm. c) (SEL)

Vyhodnocení dosažení určité procentuální úrovně emisní koncentrace se provádí dle § 9 odst. 1 - 5 vyhlášky dle podmínek pro konkrétní zdroje a musí jí být dosaženo pro všechny zde uvedené podmínky. Pro určení koeficientu se použije nejvyšší procentuální úroveň (pokud má dle § 9 vyhodnotit roční, denní a půlhodinu, tak všechny musí dosáhnout určité procentuální úrovně nebo se použije nejvyšší (nejhorší) koeficient).

př.: pokud se jedná o stacionární zdroj, který má stanoven SEL pro konkrétní znečišťující látku 100 mg/m³ a dle § 9 odst. 5 vyhlášky musí splnit, že žádná roční průměrná hodnota koncentrace nepřekročí hodnotu SEL, žádná denní průměrná hodnota koncentrace nepřekročí 120 % hodnoty SEL a žádná půlhodinová průměrná hodnota koncentrace nepřekročí 200 % hodnoty SEL, a provozovatel žádá o nevyměření poplatku, pak musí být splněny všechny výše uvedené průměrné hodnoty koncentrace do 50 % hodnoty SEL při zohlednění procentuálního rozpětí. Tedy v tomto případě roční průměrná hodnota koncentrace musí být do hodnoty 50 mg/m³, denní průměrné hodnoty koncentrace musí být do hodnoty 60 mg/m³ a půlhodinové průměrné hodnoty koncentrace musí být do hodnoty 100 mg/m³. Pokud by např. některé denní průměrné hodnoty koncentrace dosahovaly 75 mg/m³ (nad 60 % hodnoty SEL při zohlednění rozpětí 120 %), již nemůže být uplatněno nevyměření poplatku (koeficient 0), ale snížení poplatku s použitím koeficientu 0,4 (>60-70 %).

§ 15 odst. 5 a § 15 odst. 6 písm. b) (BAT/BREF)

Jestliže v BAT/BREF není uveden časový interval pro úroveň emisí, pak se plnění emisního limitu vyhodnocuje dle § 9 odst. 1 – 5 vyhlášky dle podmínek pro konkrétní zdroje

Jestliže je v BAT/BREF pro úroveň emisí uveden časový interval, pak se pro tento časový interval

vyhodnotí dosažení určité procentuální emisní koncentrace vůči horní hranici úrovně emisí z BAT/BREF (100% hodnota), které odpovídá určitý koeficient.

př.: pokud je v BAT uvedena úroveň emisí pro konkrétní znečišťující látku 100 mg/m^3 jako denní průměr, a provozovatel žádá o nevyměření poplatku, pak musí být denní průměr do 50 % této úrovně, tedy do 50 mg/m^3 .

Pokud je v BAT uvedena dvojitá úroveň emisí pro dva časové intervaly, např. roční 10 mg/m^3 a denní 20 mg/m^3 , tak musí být plněna podmínka § 15 odst. 5 a/nebo 6 pro obě úrovně emisí v daných časových intervalech. Pokud tedy půjde o nevyměření poplatku, tak emisní koncentrace (pro denní i roční průměr) musí být do 50 % hodnoty úrovně emisí (viz př. tedy do 5 mg/m^3 a do 10 mg/m^3).

V případě že půjde o snížení poplatku, tak u obou stanovených úrovní emisí z BAT/BREF musí být dosaženo určité procentuální emisní koncentrace a podle toho je přidělen koeficient (dle přílohy č. 9 zákona), v případě, že pro každou úroveň emisí pro každý časový interval vychází jiný koeficient, tak se použije ten vyšší (horší).

- **Jak postupovat pokud v BAT/BREF není uvedena úroveň emisí?**

Jestliže v BAT/BREF není uvedena úroveň emisí jako emisní koncentrace nebo je tam uvedena měrná výrobní emise (MVE), pak nelze uplatnit snížení či nevyměření poplatku dle BAT/BREF (v případě nevyměření dle odst. 6 písm. b)), ale je možné využít srovnání se specifickým emisním limitem (SEL), tedy v případě nevyměření dle odst. 6 písm. c).

- **Jak postupovat v případě vydání nových BAT/BREF?**

Pro aplikaci § 15 zákona o ochraně ovzduší je rozhodné zveřejnění Závěrů o BAT resp. BREF, přičemž pro účely splnění podmínek stanovených v § 15 zákona o ochraně ovzduší se nově stanovené úrovně emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami zohlední až za kalendářní rok následující po roku, v němž došlo k jejich zveřejnění. Během jednoho kalendářního roku nelze použít dvě různé úrovně emisí spojené s BAT.

př.: pokud byly nové BAT/BREF vydány v roce 2017, musí být pro snížení či nevyměření poplatku dle § 15 využity až pro ohlašování poplatku za poplatkové období roku 2018. Za poplatkové období roku 2017 je nutno využít úrovně emisí spojené s BAT z původních BAT/BREF.